

دکتر محمد دریایی

طب معجزه گر گیاهی

تألیف:

دکتر محمد دریایی

(متخصص علوم زیستی و تغذیه)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

تهران، ۱۳۸۷

سرشناسه	دریایی، محمدرسول، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدیدآور	طب معجزه گر گیاهی / مولف محمدرسول دریایی.
مشخصات نشر	تهران: سفیراردهال، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	۴۰۰ص. جدول
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۱۲۷-۲۴-۹ ریال ۴۵۰۰۰:
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	گیاهان دارویی.
موضوع	پزشکی سنتی.
موضوع	گیاه درمانی.
رده بندی کنگره	۱۳۸۶ ط ۲ ۴۷۷/د ۱۶۴ RS
رده بندی دیویی	۶۱۵/۳۲۱:
شماره کتابشناسی ملی	۱۸۳۲۱-۵۵م

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

طب معجزه گر گیاهی

نویسنده: دکتر محمد دریایی

ناشر: سفیراردهال

نوبت و سال چاپ: اول - بهار ۱۳۸۷

شمارگان: ۱۶۵۰ نسخه • شماره نشر: ۲۳

چاپ: عترت قم • لیتوگرافی: نویس • صحافی: معصومیه

ناظر فنی و مدیر تولید: سید حسین عابدینی اردهالی

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۲۷-۲۴-۹

© حق چاپ، ۱۳۸۷، سفیراردهال

این کتاب با مشارکت و حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
اعجاز گیاهان دارویی	۱۵
نگاهی گذرا بر تاریخچه گیاهان دارویی	۱۹
مصر: سرزمین اهرام	۱۹
مجموعه دستورالعمل‌های درمانی بین‌النهرین	۲۰
هند: گنجینه‌ای از داروها و ادویه‌ها	۲۲
چین با ۸۱۶۰ نسخه	۲۴
پزشکان دنیای قدیم	۲۶
ستارگان طب اسلامی	۲۸
از قرون وسطی تا به امروز	۳۰
کاربرد گیاهان دارویی در طب و داروسازی	۳۹
۱. استفاده از گیاهان دارویی در داروسازی و صنایع جنبی داروسازی	۳۹
۲. استفاده از گیاهان دارویی در طب همیوپاتی	۴۰
گیاهان در دوران معاصر	۴۳
مهمترین دلایل گرایش جهانی به گیاهان دارویی	۴۵
برنامه‌های طب سنتی از نظر سازمان جهانی بهداشت (W.h.o)	۴۹
رهنمودهای W.H.O	۴۹
موانع توسعه‌ی طب سنتی	۴۹
مزایای توسعه‌ی طب سنتی	۳۴
دلایل عدم توجه به گیاهان دارویی در ایران	۵۱
نقد و بررسی اخلاط چهارگانه	۵۵

۵۷	موقعیت عناصر اربعه در علوم جدید.
۵۸	سردی و گرمی خوراکی‌ها.
۵۹	چگونگی پیدایش اخلاط چهارگانه.
۶۱	گیاه درمانی.
۶۱	تعریف.
۶۱	تاریخچه.
	قسمت‌های مورد استفاده.
۴۸	مواد مؤثره‌ی دارویی.
۶۷	طبقه‌بندی گیاهان دارویی بر اساس اثر آن‌ها.
۷۵	گیاهان مفید برای بیماری‌ها.
۸۹	گیاه‌درمانی در پرتو داروهای گیاهی.
۸۹	دَم‌کرنی‌ها و ترکیبی‌های گیاهی برای جوشانده‌ها.
۹۲	نحوه‌ی بهره‌گیری و مصرف گیاهان و فرآورده‌های گیاهی.
۹۸	جدول تقریبی وزن‌ها برای افرادی که ترازو ندارند.
۹۹	چاقی و افسردگی و راه‌های درمان گیاهی آن.
۱۰۰	رژیم غذایی.
۱۰۱	تمرین و فعالیت جسمانی.
۱۰۱	چاقی عامل بروز افسردگی.
۱۰۳	هفت‌گام برای رفع افسردگی.
۱۰۴	هفت راه طبیعی برای درمان افسردگی.
۱۰۹	کاربرد گیاهان شفابخش در مقابله با بیماری‌های زنانه.
۱۱۱	نقش گیاهان و مواد خوراکی در پیشگیری و مبارزه با سرطان.
۱۱۳	افزایش توان سیستم دفاعی بدن.
۱۱۴	تأمین سلامت سلول‌ها.
۱۱۵	راهکارهای برخورد با عوامل سرطان‌زا.
۱۱۶	پاکسازی خون از سموم و مواد زائد.
۱۱۷	رژیم‌های غذایی ضدسرطان.
۱۲۴	خلاصه بحث.
۱۲۶	برخی از محرک‌های عمده‌ی سرطان‌زا.
۱۲۶	الف - سرطان‌زاهای ناشی از انواع خوراکی‌ها و محیط‌زیست.

۱۲۸	بازیابی هویت سلامت بشری در نهضت بازگشت به مواهب طبیعی....
۱۳۱	گیاهان دارویی (ترکیبات شیمیایی، خواص طبی، شکل دارویی، مضرات)
۱۳۱	آرتیشو (کنگر فرنگی)
۱۳۲	ترکیبات شیمیایی.....
۱۳۳	خواص طبی آرتیشو.....
۱۳۴	مضرات آرتیشو.....
۱۳۶	آویشن.....
۱۳۷	آفتاب‌گردان.....
۱۴۰	آقطی سیاه (انگور کولی).....
۱۴۰	ترکیبات شیمیایی.....
۱۴۱	شکل‌های دارویی.....
۱۴۲	خواص طبی.....
۱۴۴	مضرات آقطی سیاه.....
۱۴۵	اسطوخودوس (لاواندر).....
۱۴۵	ترکیبات شیمیایی.....
۱۴۵	صور دارویی اسطوخودوس.....
۱۴۶	خواص طبی اسطوخودوس.....
۱۴۸	مضرات اسطوخودوس.....
۱۴۹	اسفناج.....
۱۴۹	ترکیبات شیمیایی.....
۱۵۰	خواص طبی اسفناج.....
۱۵۲	مضرات اسفناج.....
۱۵۳	اوکالپتوس.....
۱۵۳	ترکیبات شیمیایی.....
۱۵۴	صور دارویی.....
۱۵۵	خواص طبی.....
۱۵۶	مضرات اوکالپتوس.....
۱۵۷	بابا آدم.....
۱۵۸	ترکیبات شیمیایی.....
۱۵۸	صور دارویی بابا آدم.....

۱۵۸	خواص طبی بابا آدم
۱۳۹	ترکیبات شیمیایی
۱۶۲	بابونه
۱۶۲	صور دارویی بابونه
۱۶۲	ترکیبات شیمیایی
۱۶۳	خواص درمانی بابونه
۱۶۷	بادرنجبویه
۱۶۸	بنفشه معطر
۱۶۹	پیاز
۱۶۹	ترکیبات شیمیایی پیاز
۱۷۰	خواص درمانی پیاز
۱۷۷	پرسیاوش
۱۷۸	تخم کتان
۱۸۱	ترب و تربچه
۱۸۱	ترکیبات شیمیایی
۱۸۲	خواص طبی ترب
۱۸۴	مضرات ترب
۱۸۵	جعفری
۱۸۵	ترکیبات شیمیایی
۱۸۶	خواص طبی
۱۸۶	خواص تخم جعفری
۱۸۷	خواص ریشه‌ی جعفری
۱۸۷	خواص برگ و ساقه‌ی جعفری
۱۸۹	جو
۱۸۹	ترکیبات شیمیایی جو
۱۹۰	شکل‌های دارویی جو
۱۹۰	خواص دارویی جو
۱۹۳	جو دوسر (یولاف)
۱۹۳	ترکیبات شیمیایی
۱۹۳	خواص طبی جو دوسر

۱۹۶	چای کوهی
۱۹۷	ترکیبات شیمیایی چای کوهی
۱۹۷	خواص طبی چای کوهی
۲۰۱	خاکشیر
۲۰۱	ترکیبات شیمیایی
۲۰۱	خواص طبی
۲۰۳	مضرات خاکشیر
۲۰۴	ختمی
۲۰۴	ترکیبات شیمیایی
۲۰۴	صور دارویی ختمی
۲۰۵	خواص طبی ختمی
۲۰۵	خواص گل ختمی
۲۰۶	خواص ریشه‌ی ختمی:
۲۰۷	خواص برگ ختمی
۲۰۷	مضرات ختمی
۲۰۸	دارچین
۲۱۱	رازیانه
۲۱۱	ترکیبات شیمیایی رازیانه
۲۱۲	صور دارویی رازیانه
۲۱۲	خواص طبی رازیانه
۲۱۴	مضرات رازیانه
۲۱۵	ریحان
۲۱۵	ترکیبات شیمیایی
۲۱۵	خواص طبی ریحان
۲۱۹	دم اسب
۲۱۹	ترکیبات شیمیایی
۲۲۰	صور دارویی
۲۲۰	خواص طبی
۲۲۲	استفاده‌ی خارجی
۲۲۳	مضرات دم اسب

۲۲۴		زردچوبه
۲۲۴		ترکیبات شیمیایی زردچوبه
۲۲۵		خواص زردچوبه
۲۲۷		زرشک
۲۲۷		ترکیبات شیمیایی
۲۲۸		صور دارویی زرشک
۲۲۸		خواص طبی زرشک
۲۲۹		خواص ریشه و پوست ساقه
۲۳۰		خواص برگ زرشک
۲۳۰		مضرات زرشک
۲۳۱		زعفران
۲۳۲		ترکیبات شیمیایی زعفران
۲۳۲		صور دارویی زعفران
۲۳۲		خواص طبی زعفران
۲۳۵		مضرات زعفران
۲۳۶		زوفا
۲۳۶		ترکیبات شیمیایی
۲۳۶		صور دارویی
۲۳۷		خواص طبی
۲۳۸		مضرات زوفا
۲۳۹		زنجبیل
۲۴۰		خلاصه‌ی منافع زنجبیل
۲۴۱		آخرین یافته‌های علمی درباره‌ی خواص درمانی زنجبیل
۲۴۴		تأثیر زنجبیل بر سیستم دفاع بدن و مسکن درد
۲۴۶		زیتون
۲۴۶		ترکیبات شیمیایی
۲۴۷		خواص درمانی
۲۴۹		مضرات روغن زیتون
۲۵۰		سنا
۲۵۱		زیره سبز

۲۵۲	ترکیبات شیمیایی
۲۵۳	صور دارویی زیره
۲۵۳	خواص درمانی زیره
۲۵۴	سنبل الطیب (علف گربه)
۲۵۵	ترکیبات شیمیایی
۲۵۵	صور دارویی سنبل الطیب
۲۵۶	خواص طبی سنبل الطیب
۲۵۸	مضرات سنبل الطیب
۲۵۹	سیاه دانه
۲۵۹	ترکیبات شیمیایی
۲۶۰	خواص طبی سیاه دانه
۲۶۳	مضرات سیاه دانه
۲۶۴	سیر
۲۶۵	ترکیبات شیمیایی سیر
۲۶۶	خواص طبی سیر
۲۷۱	مضرات سیر
۲۷۱	سیر و نقش آن در تأمین سلامتی و پیشگیری و درمان بیماریها
۲۷۳	۱- خواص ضد میکروبی سیر
۲۷۴	۲. سیر برای کاهش کلسترول و جلوگیری از لخته شدن خون
۲۷۵	۳. سیر به عنوان ضد اکسیدکننده
۲۷۵	۴. سیر برای پیشگیری سرطان
۲۷۶	۵. سیر مؤثر برای کاهش فشار خون
۲۷۷	۶. سیر بعنوان داروی حامی ریه
۲۷۷	جایگاه سیر در رژیم غذایی - چقدر و چگونه بخوریم
۲۷۸	نقش سیر در تأمین سلامتی و پیشگیری و درمان بیماریها
۲۷۹	سیر و نقش آن در تأمین سلامتی
۲۸۰	شاتره
۲۸۲	شاه پسند وحشی
۲۸۲	ترکیبات شیمیایی
۲۸۳	صور دارویی

۲۸۳	خواص طبی شاه‌پسند وحشی
۲۸۴	استفاده‌ی خارجی
۲۸۵	مضرات شاه‌پسند وحشی
۲۸۶	شبدر قرمز
۲۸۶	ترکیبات شیمیایی
۲۸۷	صور طبی شبدر
۲۸۷	خواص طبی
۲۸۸	مضرات شبدر
۲۸۹	شنبليله
۲۹۲	شویید
۲۹۵	شیرین بیان
۲۹۵	ترکیبات شیمیایی شیرین بیان
۲۹۶	صور دارویی شیرین بیان
۲۹۶	خواص شیرین بیان
۲۹۸	مضرات شیرین بیان
۲۹۹	صبر زرد
۲۹۹	ترکیبات شیمیایی
۳۰۰	خواص طبیعی
۳۰۱	مضرات صبر زرد
۳۰۲	حناب
۳۰۲	ترکیبات شیمیایی
۳۰۲	صور دارویی
۳۰۳	خواص طبی حناب
۳۰۵	مضرات حناب
۳۰۶	فلوس
۳۰۶	ترکیبات شیمیایی فلوس
۳۰۷	صور دارویی فلوس
۳۰۷	خواص فلوس
۳۰۸	مضرات فلوس
۳۰۹	فندق

۳۰۹	ترکیبات شیمیایی فندق
۳۱۰	خواص طبی فندق
۳۱۱	مضرات فندق
۳۱۲	قهوه
۳۱۲	ترکیبات شیمیایی
۳۱۳	خواص طبی قهوه
۳۱۵	مضرات قهوه
۳۱۷	کاسنی
۳۱۸	کاهو
۳۱۹	ترکیبات شیمیایی کاهو
۳۲۰	خواص دارویی کاهو
۳۲۱	خواص تخم کاهو
۳۲۱	مضرات کاهو
۳۲۲	کدو
۳۲۳	خواص کدو
۳۲۷	کنجد
۳۲۷	ترکیبات شیمیایی کنجد
۳۲۸	خواص طبی کنجد
۳۳۱	کوشاد (ژانسیان)
۳۳۱	ترکیبات شیمیایی کوشاد
۳۳۲	صور دارویی
۳۳۲	خواص درمانی
۳۳۴	مضرات کوشاد
۳۳۵	گاوزبان
۳۳۵	ترکیبات شیمیایی
۳۳۵	خواص درمانی
۳۳۶	مضرات گاوزبان
۳۳۷	گزنه
۳۳۷	ترکیبات شیمیایی
۳۳۸	صور دارویی

۳۴۸	خواص طبی گزنه
۳۴۲	مضرات گزنه
۳۴۳	گردو
۳۴۳	ترکیبات شیمیایی
۳۴۴	خواص درمانی گردو
۳۴۷	مضرات گردو
۳۴۸	گریپ فروت
۳۴۹	ترکیبات شیمیایی گریپ فروت
۳۵۰	خواص طبی گریپ فروت
۳۵۳	مضرات گریپ فروت
۳۵۴	گشنیز
۳۵۵	ترکیبات شیمیایی
۳۵۵	خواص طبی گشنیز
۳۵۶	خواص برگ و ساقه‌ی گشنیز
۳۵۷	برطرف کردن بواسیر
۳۵۷	برطرف کردن دندان درد
۳۵۷	شستن دهان و دندان
۳۵۷	مضرات گشنیز
۳۵۹	گل قاصدک
۳۶۰	ترکیبات شیمیایی
۳۶۱	خواص طبی
۳۶۳	گوجه فرنگی
۳۶۴	ترکیبات شیمیایی
۳۶۵	خواص طبی گوجه فرنگی
۳۶۷	مضرات گوجه فرنگی
۳۶۸	لویا
۳۶۸	ترکیبات شیمیایی
۳۶۹	صور دارویی
۳۶۹	خواص طبی
۳۷۰	مضرات لویا

۳۷۲		مامیران کبیر
۳۷۲		ترکیبات شیمیایی
۳۷۲		صور دارویی
۳۷۳		خواص طبی مامیران کبیر
۳۷۴		مضرات مامیران
۳۷۵		میخک
۳۷۵		ترکیبات شیمیایی
۳۷۶		خواص طبی میخک
۳۷۸		مضرات میخک
۳۷۹		نعناع
۳۷۹		ترکیبات شیمیایی
۳۸۰		خواص طبی نعناع
۳۸۴		هل
۳۸۴		ترکیبات شیمیایی
۳۸۴		صور دارویی
۳۸۴		خواص طبی
۳۸۵		مضرات هل
۳۸۶		هویج
۳۹۲		یونجه
۳۹۲		ترکیبات شیمیایی یونجه
۳۹۳		خواص یونجه
۳۹۷		فهرست منابع

اعجاز گیاهان دارویی

قرن هاست که فواید دارویی گیاهان شناخته شده‌اند. یادداشت‌های به دست آمده از فعالیت‌های پزشکی بومیان آمریکا، رومی‌ها، مصریان و ایرانیان نشان می‌دهد که آن‌ها تقریباً برای معالجه‌ی هر بیماری شناخته شده‌ای، از «گیاهان دارویی» استفاده می‌کردند. بسیاری از «گیاهان دارویی» حاوی عناصری قوی می‌باشند که اگر به‌طور صحیحی از آن‌ها استفاده شود، به سلامتی انسان کمک می‌کنند. صنعت داروسازی در اصل مبتنی بر توانایی جداسازی این عناصر بوده و آن‌ها را به شکل خالص‌تر در اختیار مردم قرار می‌دهد. با وجود این، گیاه‌پزشکان معتقدند که طبیعت، مواد سازنده‌ی دیگری را در همان «گیاهان دارویی» قرار داده است تا عناصر قوی‌تر را متعادل‌تر نگه دارد. هر چند ممکن است این موارد از قدرت کمی برخوردار باشند اما می‌توانند به عنوان محافظ، همیار یا عامل تعادل به‌طور هماهنگ با عناصر قوی‌تر همکاری کنند. بنابراین استفاده از «گیاهان دارویی» به‌طور کامل، بدن انسان را برای سالم ماندن، از عناصر موجود در طبیعت به گونه‌ای متعادل بهره‌مند می‌سازد. بسیاری از مردم معتقدند تأثیر «گیاهان دارویی» درست همانند سایر داروهاست، اما هیچ گونه عوارض جانبی ندارد. در صورتی که باید در هنگام استفاده از اکثر داروهای مصنوعی موجود احتیاط کرد. علاوه بر این بسیاری از آن‌ها تأثیر چندانی نیز ندارند. سایر داروها نیز ممکن است

علائم مربوط به بیماری های مهم را نشان ندهند و احتمالاً باعث تشخیص اشتباه شوند و در نهایت مشکلات جسمانی بیشتری را به همراه داشته باشند. لازم به ذکر است که امروزه در بسیاری از کشورهای صنعتی، پزشکان «داروهای گیاهی»، تجویز می کنند و این داروها توسط داروخانه های محلی نگه داری شده و به فروش می رسد. در کشورهای در حال توسعه جایی که امکان دسترسی به دکتر و بیمارستان محدود می باشد، درمان گیاهی اغلب تنها شیوه ی درمانی موجود است.

«داروهای گیاهی» نقش های درمانی زیادی را در بدن به عهده می گیرند، اما نباید بی هدف آن ها را به کاربرد بلکه باید به نحوی شایسته از آن ها استفاده کرد. هر چند عوارض جانبی داروهای گیاهی کمتر از داروهای متداول می باشد، با وجود این داروهای گیاهی می توانند بسیار مؤثر باشند. از این گذشته همه ی گیاهان سودمند نیستند. گیاهان سمی نیز وجود دارند و بعضی از آن ها خطرناک هستند و ممکن است باعث مرگ انسان شوند به خصوص اگر به مدت طولانی مورد استفاده قرار بگیرند. ذکر این نکته ضروری است که گیاه پزشکان متخصص با دقت فراوانی از گیاهان دارویی استفاده می کنند. علاوه بر این چون «گیاهان دارویی» دارای عناصر فعال هستند، به همین دلیل بعضی از آن عناصر بر روی داروهای تجویز شده اثر منفی می گذارند. بنابراین قبل از مصرف این گیاهان بهتر است با پزشک مشورت کنید.»

به عنوان یک توصیه ی عمومی باید خاطر نشان ساخت که «گیاهان دارویی» اغلب تلخ مزه هستند. گیاهان خوش طعم به طور بالقوه از خاصیت مسموم کنندگی کمتری برخوردارند و اغلب اوقات می توان از آن ها

استفاده کرد. ریشه و پوست تمام گیاهان به طور طبیعی دارای خاصیت ضدقارچ و ضدباکتری است زیرا اگر این خواص وجود نداشت، عوامل بیماری‌زا، گیاهان را نابود می‌کردند. «گیاهان دارویی» مخصوصاً فقط باید برای درمان به کاربرد و نباید به مدت طولانی از آن‌ها استفاده کرد. علاوه بر این تأثیر عناصر فعال موجود در «گیاهان دارویی» تازه بیشتر است. با وجود این اگر ریشه، پوست و قسمت‌های دیگر گیاه را کاملاً خشک کنید و به همان صورت نگه‌داری نمایید، می‌توانید برای سالیان درازی ارزش غذایی آن‌ها را حفظ کنید.

به هر تقدیر گیاهان دارویی از اهمیت ویژه در داشت، کاشت و برداشت و نحوه‌ی مصرف و استفاده دارد که با بهره‌گیری از دانش گیاه دارویی و راه کارهای منطقی و اصولی می‌توان عالی‌ترین بهره‌های بهداشتی و سلامتی را از آنها انتظار داشت.

این مجموعه که حاصل سالها تجربه عملی و مطالعات عمیق است به گونه‌ای سیستماتیک نگارش و تدوین یافته که می‌تواند بیانگر اعجاز طب گیاهی و طب سنتی باشد به امید آنکه روزی فرارسد تا بساط داروهای شیمیایی زیانمند از کشورهای اسلامی بلکه از سراسر جهان بشریت جمع شود و طمع‌ورزان استعمار دست از سر انسانهای محروم برداشته و اندیشه‌ای دیگر در جهت تامین منافع ملتها در سر پیورانند و انسانها را در بازگشت به طب طبیعی و فطری آزاد و رها سازند.